

Assemblea general 2003

El dimarts 25 de març de 2003, a les set de la tarda, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, tindrà lloc l'Assemblea General de la ICHN.

Editorial***L'àmbit del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa està en ple procés de modificació dels seus límits***

Fins fa ben poc, les modificacions introduïdes al Pla Especial de la Zona Volcànica de la Garrotxa no afectaven determinacions bàsiques d'aquest instrument d'ordenació i gestió del parc natural i, menys, del seu àmbit territorial.

Actualment, es produeix una situació ben diferent. Fora l'ampliació del parc amb espais naturals del municipi de Sant Feliu de Pallerols, s'estan produint de manera sistemàtica i continuada unes modificacions, en cap cas puntuals, del pla especial «de protecció», que redueixen els límits del parc en diversos municipis del seu àmbit. El primer cas ha estat el municipi de Sant Joan les Fonts, l'ha seguit el de les Preses i estan en tramitació les revisions urbanístiques dels municipis de la Vall de Bianya, Santa Pau i Olot, en una situació més avançada de tramitació.

L'àmbit territorial que afecta el parc natural i els espais qualificats com a

reserves, comprèn un territori d'unes condicions físiques i humanes ben singulars. D'un costat, en destaca la morfologia volcànica, que conforma un paisatge històricament ben reconegut, de característiques úniques a la Península, juntament amb uns valors naturals que qualifiquen aquest espai d'interès excepcional. De l'altre, el territori ha sofert una profunda humanització en un llarg procés històric. També aquest espai comprèn els municipis amb una dinàmica urbana de la comarca més acusada, entre els quals destaca Olot, la capital de la Garrotxa.

L'any 2002 es va commemorar, amb més pena que glòria, el 20è aniversari de la primera Llei de protecció d'un espai natural a Catalunya, des de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia. La seva formulació va ser una conseqüència dels importants moviments populars per salvar de la degradació l'excepcional paisatge

Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Revista *Gavarres*, núm. 2: El senglar.

La revista *Gavarres* té com a objectiu deixar un testimoni escrit i gràfic de les Gavarres i Ardenya, de la gent que hi viu, de la gent que hi té arrels, de la gent que hi va a fer qualsevol activitat o, senzillament, de la gent que les veu i les estima. També vol contribuir a recuperar, preservar i recordar en la mesura del que sigui possible, les formes de viure, de treballar, de divertir-se i de relacionar-se que hi havia antigament, i també a conservar el patrimoni etnològic i llegendari, la memòria històrica i, per descomptat, els valors paisatgístics i naturals.

En el número 2 de la revista, que ja està a la venda, s'ha fet un treball a fons sobre el senglar: la manera de viure, els problemes que ocasiona, la cacera, la gastronomia, etc. Un total de trenta-sis planes sobre aquest animal que tenim tan a prop però que ens resulta alhora tan enigmàtic. Aquest dossier ha estat coordinat per la biòloga Carme Rosell, una de les persones que ha estudiat més a fons el porc senglar i la seva particularitat.

volcànic olotí. Avui, en canvi, hem celebrat l'aniversari veient com es revisen o es modifiquen els planejaments urbanístics d'alguns municipis que conformen l'àmbit més central del parc natural, i per als quals es proposa sostreure importants territoris d'aquest singular espai protegit. De vegades, la proposta pot tenir certa lògica, ja que també hem de recordar que la concreció topogràfica dels límits de les diferents zones, aprovades pel Decret 71/1986, de 13 de febrer, no deixaven cap espai de transició o espai coixí entre les zones protegides i les urbanes o urbanitzables. Però, en molts dels casos, la lògica és inexistent.

El procediment utilitzat sempre acostuma a ser el mateix: una modificació o revisió del planejament urbanístic municipal i la subsegüent o paral·lela modificació del Pla Especial de la Zona Volcànica per assumir-la o incorporar-hi, en la majoria dels casos, les noves determinacions i, per tant, els nous límits territorials del parc.

En el dictamen del Consell de Protecció de la Natura lliurat sobre el Pla Especial de la Zona Volcànica de la Garrotxa el gener de 1993, ja s'alertava sobre la possibilitat d'unes situacions o circumstàncies negatives que ara s'estan produint, i es formulaven les consideracions i recomanacions oportunes per prevenir-les. Així, s'hi recordava la primacia dels plans especials de protecció sobre la planificació urbanística, quan es tracta d'espais naturals protegits, i que són els plans urbanístics els que s'han d'adequar a les determinacions dels plans especials, segons disposa la Llei d'espais naturals (art. 5.4) i no a l'inrevés. Per això s'indicava que no es veia gens clara la normativa del Pla Especial pel que fa als tràmits que cal seguir per a qualsevol

modificació futura del Pla Especial, que pogués significar una reducció dels límits del parc.

Una de les conclusions del dictamen de 1993, per evitar aquesta problemàtica de les modificacions sistemàtiques i donar racionalitat a la situació de conflicte entre la protecció i la urbanització, proposava el següent:

«Atès el caràcter intermunicipal del Pla Especial de protecció de la Zona Volcànica de la Garrotxa, cal condicionar la concepció del planejament urbanístic, a un àmbit territorial comarcal o, com a mínim subcomarcal, per poder acurar totes les problemàtiques que incideixen a la zona, i evitar —d'una banda— la visió localista, disgregadora i desequilibrada del territori i garantir —d'una altra banda— la supervivència indefinida dels seus espais naturals protegits.»

Per tot això, el Consell de Protecció de la Natura ha proposat, quan se li han plantejat aquest tipus de qüestions, l'aplicació pura i simple i per analogia de la normativa que regeix l'alteració de la zonificació o l'ús urbanístic dels espais lliures, les zones verdes o els espais esportius, que avui preveu la Llei 2/2002 d'urbanisme (article 95) i que recull previsions legals anteriors i el criteri de la Comissió Jurídica Assessoradora de la Generalitat, que és l'òrgan competent en la matèria. Normativa que determina que en cap cas es poden perjudicar els aspectes qualitius i quantitius dels espais afectats, i que cal exigir sempre les compensacions territorials corresponents. Aquesta normativa urbanística aplicada als espais naturals protegits caldrà que sigui incorporada en una futura modificació de la **Llei d'espais naturals**.

Projectes

Taller d'avaluació de l'efectivitat dels espais naturals protegits. Comissió Mundial d'Espais Naturals Protegits Unió Internacional per a la Conservació de la Natura i els seus Recursos (UICN)

Del 2 al 7 de febrer es va dur a terme a Melbourne, Victòria, Austràlia, un taller sobre avaluació de l'efectivitat de la gestió dels espais naturals protegits, organitzat per la Comissió Mundial d'Espais Protegits de la UICN, al qual fou convidada la nostra Institució. Hi varen participar una trentena de persones, procedents de dotze països: Austràlia, els Estats Units d'Amèrica, la Gran Bretanya, el Brasil, Finlàndia, Uganda, Costa Rica, Indonèsia, l'Índia, Sud-àfrica i Catalunya. Les experiències d'avaluació

d'espais naturals protegits que hi foren presentades cobrien una trentena de països

(Continua)

d'Àfrica, Àsia, Europa i Àfrica. D'Europa, a banda de l'experiència catalana, només es va presentar l'experiència de l'avaluació i certificació del sistema de parcs nacionals finesos.

Seguint un pla de treball participatiu es van exposar, analitzar, debatre i destil·lar totes les avaluacions presentades, un total de quinze casos d'estudi que han aplicat deu mètodes diferents, la majoria dels quals són adaptacions del marc metodològic proposat per la Comissió Mundial d'Espais Naturals Protegits de la UICN. La metodologia més simple és el *Rapid Assessment and Integrity Statements* (una variant del *Rapid Assessment and Piriitization of Protected Areaa Management, RAPPAM*, del WWF), la qual, basada en entrevistes als gestors, se sol completar en menys de dos dies per cada espai protegit. Les metodologies més complicades, aplicades a l'avaluació de sistemes d'espais naturals protegits, han arribat a durar dos anys. La que s'ha dut a terme a Catalunya, tot i ser comprensiva i basar-se en dades empíriques, entraria dins del grup de metodologies d'intensitat intermèdies.

El treball del taller es va centrar en l'anàlisi de l'abast de les avaluacions realitzades i en aplegar les lliçons que n'han après els avaluadors. La majoria de les avaluacions exposades han estat dutes a terme pels mateixos organismes responsables de la gestió o bé per auditors que aquests han contractat; és a dir, es tracta d'avaluacions internes. Només dues avaluacions es poden considerar externes, la de la National Parks Association, dels EUA, i la que ha impulsat la nostra Institució.

El darrer dia es va dedicar a preparar les aportacions concretes que es faran al Congrés Mundial d'Àrees Protegides de Durban. Es va preparar un esquema de la presentació del taller (que tindrà tres dies de durada) dedicat a l'avaluació de l'efectivitat de la gestió d'espais protegits, de l'organització interna dels tallers i de les

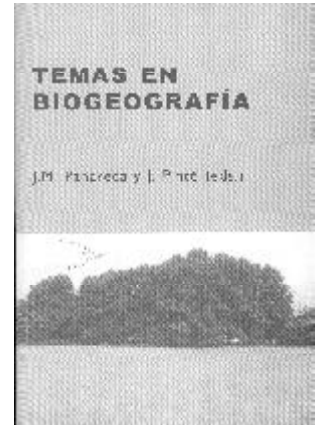
aportacions al document de clausura. Un altre grup va preparar les aportacions a la Novena Reunió de les Parts del Conveni de la Biodiversitat, que es durà a terme a Montreal el mes de novembre. Tota la documentació generada en el taller serà compilada en un CD-ROM i tramesa a tots els participants, i així que es rebí estarà disponible a la seu de la Institució per a tots els interessats.

Marc Hockings, cap del Grup de Treball d'Avaluació de l'Efectivitat de la Gestió d'Espais naturals Protegits de la UICN, va destacar a l'acabament la seva satisfacció pels resultats del taller, i la importància que tenien amb vista a les aportacions que es faran al Congrés Mundial d'Espais Naturals Protegits de Durban, a l'Ecosystems, Parks & People Project (EPP Project) i al Protecting Areas Learning Network (PALNet).

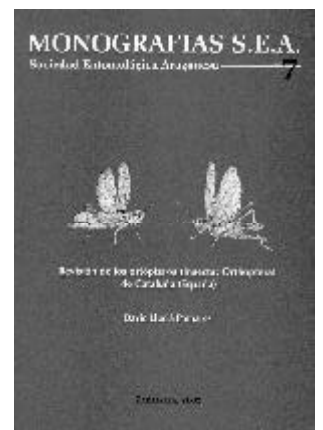
Acabat el taller, es va destinar un dia a visitar al Parc Nacional Dandenong Range, als afores de Melbourne, un parc de 3.200 hectàrees, creat fa uns vuitanta anys ampliat en successives ocasions, que protegeix uns boscos d'un tipus d'eucaliptus (*mountain ash*), que és l'espècie vascular més alta de la Terra, ja que assoleix 100 m d'alçada. Al sotabosc, l'arbre falguera (*fern tree*) que supera els 10 m d'alçada, acaba de completar l'aspecte majestuós. El nom *Dandegon* significa, precisament, sublim en la llengua indígena. Com en altres espais naturals protegits d' Austràlia, la prevenció i lluita contra incendis i el control d'espècies exòtiques invasores són els capítols fonamentals de la gestió. En aquest cas, s'hi afegeix la gestió de l'ús públic, ja que rep més d'un milió de visitants a l'any, i també la gestió dels límits, especialment amb sectors residencials. Els gestors treballen en diverses línies per assegurar la connectivitat ecològica, en col·laboració amb altres unitats del Departament de Sostenibilitat i Medi Ambient, el Districte, etc. El Parc Nacional està adscrit a Parks Victoria, l'organisme gestor de tots els espais protegits de l'estat homònim. El sistema d'espais protegits de l'estat de Victòria

Bosc d'eucaliptus climàtic al Dandenong National Park (Melbourne)

Temas en biogeografía. J. M. PANAREDA i J. PINTÓ. Ed. Aster, setembre de 2002. 511 p.

Monografías S.E.A., vol. 7. Sociedd Entomológica Aragonesa. Revisión de los ortópteros (Insecta: Orthoptera) de Cataluña (España). DAVID LLUCIA POMARES, Saragossa, 2002. 226 p.

Flora del Pirineo Aragonés.
L. VILLAR, J. A. SESÉ, J. V.
FERRÁNDEZ. Vol. II. Instituto de
Estudios Altoaragoneses,
Consejo de Protección de
la Naturaleza de Aragón,
2001. 790 p.

Simposio sobre la Enseñanza
de la Geología (12è):
2002: *Geología de Girona.*
9 itinerarios de campo.
LLUÍS PALLÍ, CARLES ROQUÉ,
DAVID BRUSI, Universitat de
Girona, 2002. 240 p.

comprèn 36 parcs nacionals, 3 parcs naturals, 31 parcs estatals, 30 parcs metropolitans, 22 parcs d'altres menes i més de 2.500 reserves naturals, amb una superfície conjunta d'uns 3,6 milions d'hectàrees (16 % de la superfície de l'estat), íntegrament de propietat pública. L'any 2000 va dur a terme i fer pública una avaluació comprensiva de l'estat de tots els espais

naturals protegits que gestiona.

La Fundació Territori i Paisatge de Caixa de Catalunya, va subvencionar el desplaçament del nostre representant, Josep Maria Mallarach, un dels dos coordinadors de l'avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya, que està en la seva darrera fase. ■

Cursos naturalistes

Els sòls de la serra de Crevillent

La ICHN, amb la col·laboració de la Societat Valenciana d'Història Natural, celebrà el cap de setmana del 21, 22 i 23 de febrer, el primer dels cursos naturalistes d'enguany al País Valencià. Amb un públic majoritàriament alacantí, però amb l'assistència d'alumnes de bona part dels Països Catalans es va dur a terme un curs de camp dedicat a l'estudi dels sòls d'una de les serres que millor representa l'ambient semiàrid a les contrades del País Valencià, la serra de Crevillent.

La professora del curs, Marta Goberna, investigadora del Centre d'Investigacions sobre Desertificació (CIDE), de la Universitat de València, va iniciar el curs amb una introducció per tal de fer comprendre els processos formadors dels sòls, les seues característiques, les implicacions ecològiques i la metodologia d'estudi. La resta del cap de setmana, a excepció d'una segona i breu sessió teòrica sobre les implicacions pràctiques del coneixement dels sòls, va estar dedicada a l'estudi de diferents perfils edafològics amb diferents

característiques com ara vessants de solana, obacs, sòls d'algeps, etc.

La celebració d'aquest curs ha estat un esdeveniment molt satisfactori per als socis implicats en l'organització d'aquesta activitat, ja que suposa una nova aproximació de la ICHN al País Valencià, i en especial, a les seues comarques més meridionals, i també per l'èxit d'una disciplina nova i poc coneguda com és l'edafologia en el programa de cursos naturalistes. ■

Acords del Consell Directiu

En la reunió del passat 23 de gener, el Consell Directiu de la Institució va centrar-se gairebé exclusivament en l'organització de l'Assemblea General d'enguany i en la renovació de càrrecs del Consell Directiu. Es va recordar que enguany calia renovar la Vicepresidència, la Secretaria i quatre vocalies. Pel que fa a la Vicepresidència, que ocupa interinament Joan Pino, es va acordar de presentar la seva candidatura per a continuar exercint aquest càrrec.

Revisant tot el procés que s'ha de seguir fins a arribar a la realització de l'Assemblea General, s'acordà celebrar-la el 25 de març. Com en anys anteriors, es comentaren

diverses propostes de nomenament de socis honoraris. Entre les propostes que van sorgint, la més consensuada és la de Joaquim Maluquer, atesa la seva intervenció decisiva en moments especialment clau en la història de la Institució.

En la reunió del 18 de febrer, es va presentar la proposta de la Fundació Territori i Paisatge d'esdevenir soci corporatiu de la Institució, continuant aquesta línia que caldria desenvolupar des de la ICHN. També es va comentar que ja es disposa d'un complet estat de comptes dels anys 2000, 2001 i 2002, resultat de l'encàrrec realitzat a una consultora externa en temes comptables.

(Continua)

Pel que fa als nous càrrecs del Consell Directiu, hi ha una candidatura formada per Joan Pino com a vicepresident; Andreu Salvat, actualment vocal, com a secretari, i Joan Vallès, Delfí Sanuy, Esther Gaya i Xavier Escuté com a nous vocals. Fins a la data i un cop esgotat el termini establert, no s'ha rebut cap altra candidatura a més de les proposades des del mateix Consell Directiu.

Pel que fa a les activitats de la Institució, es va presentar un complet resum del desenvolupament del programa de cursos naturalistes 2001-2002, algunes dades addicionals per veure l'evolució que aquests cursos han tingut durant els darrers deu

anys. També es va informar que el *Butlletí* número 70 ja és a la impremta. En relació amb l'avaluació del sistema d'espais naturals protegits, es va informar de l'estat en què es troba el projecte i es va presentar una proposta de dur a terme un cicle curt de sortides naturalistes a alguns dels espais protegits menys coneguts. També es va acordar treballar en la redacció de les conclusions del seminari de gestió ambiental que es va fer sobre boscos madurs.

Marc Bigas, de la delegació d'Osona, ha estat designat com a representant de la ICHN a l'acte de constitució de la Xarxa de Custòdia del Territori. ■

Representants en organismes i institucions

Consell Consultiu del Consorci de l'Alta Garrotxa

El dijous 13 de febrer de 2003 es va dur a terme la constitució del Consell Consultiu del Consorci de l'Alta Garrotxa.

En concret per la constitució del Consell Consultiu estaven convocades un total de vint entitats, entre associacions excursionistes, de protecció i estudi de la natura, científiques i veïnals. Varen comparèixer a la reunió aproximadament unes deu.

Narcís Ribas, president del Consorci, va fer un breu resum sobre la composició i funcions del Consorci. També va fer un repàs a les actuacions dutes a terme al llarg de l'any 2002 i es va presentar un esbós del pla d'actuacions per a l'any 2003, que inclou, entre altres propostes, un programa de basses, un de boscos madurs, la implantació d'un canyet, actuacions de correcció de l'erosió i un catàleg d'arbres monumentals.

Es va aprovar fer una trobada anual, a principi d'any, per donar comptes del que s'havia fet i plantejar les propostes de futur,

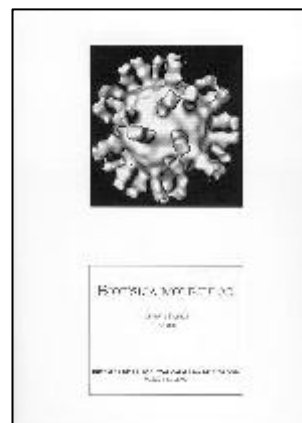
en la mateixa línia que la present reunió constitutiva. Així mateix, es va demanar que les entitats que formen part del Consell Consultiu facin arribar propostes sobre les actuacions que calgui desenvolupar en el futur, de manera que qualsevol soci de la Institució que tingui propostes relacionades amb l'estudi, conservació i/o potenciació del patrimoni natural de l'Alta Garrotxa, les pot adreçar a la Secretaria de la ICHN, des d'on es faran arribar al representant de la Institució al Consell Consultiu del Consorci de l'Alta Garrotxa.

Entre les peticions que el representat de la ICHN va manifestar en la reunió, hi ha les següents:

1. Que el proper any ens sigui lliurada la documentació abans de la reunió, amb temps suficient per poder valorar-la i poder fer aportacions concretes amb més coneixement de causa.
2. En relació amb el pla d'actuacions de l'any 2003, que es mantingui informats els

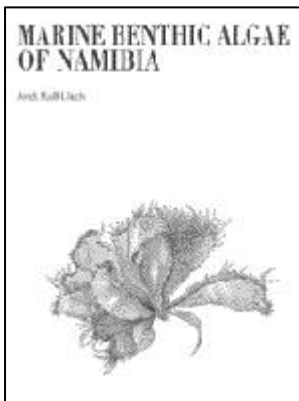
Espais d'interès natural de l'Alta Garrotxa

Biofísica molecular. ESTEVE PADRÓ. Treballs de la Societat Catalana de Biologia, volum 53, Barcelona, 2002. 124p.

Estudis botànics de la serra de l'Albera. Catàleg florístic general i poblament vegetal de les Basses de l'Albera. JOAN FONT. Tesis doctorals. Departament de Ciències Ambientals Facultat de Ciències. Universitat de Girona. Universitat de Girona, 2001.

Marine benthic algae of Namibia. JORDI RULL I LLUCH. Tesi doctoral, publicada a la revista *Scientia Marina* (vol. 66, supl. 3: 5-256, desembre de 2002). Ed. Institut de Ciències del Mar, Barcelona- CMIMA, CSIC.

membres del Consell Consultiu sobre el seu desenvolupament i se'ls convoqui amb la voluntat de donar l'opinió sobre tot un conjunt de temes de molta importància per al futur del patrimoni natural de l'Alta Garrotxa:

- Pla de gestió global
- Proposta de declaració de figures de protecció especial
- Inventari i digitalització de camins (es vol definir el tipus de ferm i ús dels diferents camins)

- Proposta de modificació de les Normes Especials de l'Alta Garrotxa
- Programa de regulació de l'escalada i altres esports

Es recorda que es disposa d'un exemplar de la memòria d'activitats i de la proposta d'actuacions per a l'any 2003, de manera que qualsevol soci de la Institució que vulgui consultar aquests documents, pot adreçar-se directament a la Secretaria de la ICHN. ■

Col·laboracions amb altres entitats

El zoo a Sabadell?

La Institució Catalana d'Història Natural va ser convidada a participar en un acte públic titulat «El zoo a Sabadell?», que es va dur a terme el passat 10 de desembre al Casal Pere Quart de Sabadell, organitzat pel Grup Municipal de l'Entesa de Sabadell. En l'acte, que fou molt concorregut, van intervenir Juan Martín, biòleg de l'ADENC; Lluís Toldrà, advocat de DEPANA, i Josep M. Mallarach, geòleg i ambientòleg, en representació de la Institució. Va actuar com a moderador Xavier Pons, biòleg de la UAB. Com és sabut, el nou zoològic, amb una superfície de 124 ha, es vol situar en un espai natural de gran interès social i paisatgístic,

que inclou el bosc de Togores i el torrent de Colobers, i que té la consideració de sòl no urbanitzable d'especial protecció en el Pla General Urbanístic de Sabadell. Mallarach va oferir als ajuntaments de Barcelona, Sabadell i Castellar del Vallès la col·laboració de la ICHN per trobar un emplaçament alternatiu al que s'ha proposat inicialment, dins l'àrea metropolitana de Barcelona, on el nou zoològic pogués contribuir a la restauració ambiental i paisatgística d'algun dels abundosos espais degradats que existeixen, en lloc de malmetre un espai natural ben conservat. ■

Publicacions

Catàleg dels heteròpters de Catalunya

La ICHN i la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC, publicaran pròximament el *Catàleg dels heteròpters de Catalunya*, del qual són autors Jordi Ribes, Marta Goula i Antoni Serra.

Els heteròpters són un grup d'insectes que, tot i no ser dels més nombrosos ni dels que compten amb un gran nombre d'entomòlegs que s'hi dediquin, han estat relativament recol·lectats i estudiats a Catalunya ja des de finals del segle XIX (Cuní i Martorell, Martorell i Peña, Salvaña, entre d'altres). Alguns autors de renom, com E. Wagner, van fer-hi aportacions importants cap al 1960-1970. A partir d'aleshores, Jordi Ribes el prengué com a objecte d'estudi i més tard s'hi afegí Marta Goula. Actualment es disposa d'un gruix de publicacions que apleguen informació faunística i taxonòmica i que permeten dir que no és pas un grup mal conegut al nostre país.

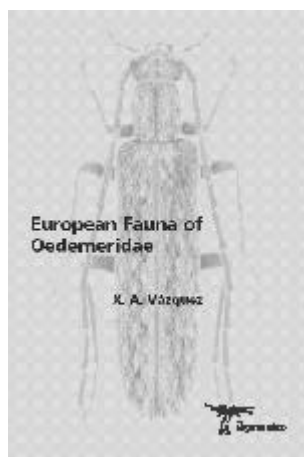
La base de dades Biocat recull la informació publicada sobre heteròpters i, de fet, ha estat el punt de partida a l'hora de redactar aquest catàleg. Ara bé, *Biocat* només permet obtenir llistats d'àmbit taxonòmic, de gènere o inferior, de manera que la consulta

global «Heteròpters de Catalunya», o qualsevol de les seves famílies, no és possible. És per aquest motiu que els autors consideren que la publicació del catàleg en suport paper servirà de complement de les dades de *Biocat*.

D'altra banda, l'edició d'aquest catàleg permetrà incorporar informació inèdita, d'especial interès quan significa la incorporació de nous tàxons. Cal dir que a *Biocat* hi consten 1.010 espècies d'heteròpters i la informació inèdita disponible fa referència a una vintena d'espècies més.

Aquest catàleg inclourà, per a cada espècie, les dades següents:

- Nom vigent i autor.
- Principals sinonímies.
- Citacions a Catalunya (Principat) i citacions per quadrícules UTM (10x10 km).
- Cada citació s'acompanyarà de la referència bibliogràfica (autor/s i any) i, entre parèntesis, el nombre de citacions. Si és diferent, s'indicarà el nom específic sota el qual va ser citada

European Fauna of Oedemeridae. X.A. VÁZQUEZ. Argania editio. Barcelona, novembre de 2002. 176 p. ISBN: 84-931847-4-8. Distribuit per Entomopraxis; apartat 36164; 08008 Barcelona. A/e: entomopraxis@entomopraxis.com

(per exemple: exemplars que posteriorment s'han pogut revisar o espècies que se sap positivament que no viuen aquí i s'han d'atribuir a l'espècie sota la qual se citen).

- Si la citació és inèdita: s'indicarà la UTM, la col·lecció on és dipositat el material i un signe per assenyalar que és en aquest treball on es dona a conèixer per primera vegada.

- Comentaris, quan s'escaigui.

Aquesta publicació és la primera que es farà conjuntament amb la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC, fet que inicia una nova línia de col·laboració que s'espera que tingui continuïtat i que doni resultats tan interessants com aquest *Catàleg dels heteròpters de Catalunya*. ■

Delegació d'Osona

El Grup Naturalistes d'Osona, recentment constituït com a delegació osonenca de la ICHN, ha acabat l'any 2002 amb força activitats realitzades i té previstos pel 2003 nous projectes, sortides i xerrades. Dins del calendari d'activitats d'aquest any, en destaquen les següents: set sortides naturalistes relacionades amb el coneixement, l'estudi i la protecció del patrimoni natural d'Osona, des de l'estudi dels odonats fins als rastres de mamífers a la neu; un projecte de catalogació i restauració de basses agrícoles per preservar els hàbitats favorables per als amfibis i per a la flora aquàtica dels ambients rurals; un cens d'òlibes, que ja es va portar a terme els anys 1997-1999, per valorar

l'estat actual d'aquest rapinyaire nocturn a la comarca; una actuació d'alimentació selectiva per a l'aufrany resident al Collsacabra, amb l'ànim d'ajudar aquesta espècie protegida, i un projecte de custòdia del territori al bosc del Llopart per gestionar aquesta valuosa roureda de la plana de Vic de manera sostenible. Finalment, l'entitat ha decidit valorar l'impacte de la construcció de la via ferrada de les Baumes Corcades, al terme de Centelles, per establir una posició de l'entitat respecte a aquesta actuació que, tot i que va ser construïda sense ànim de fer cap mal a la natura, podria afectar una zona de cinglera on viuen espècies de fauna i flora protegides. ■

Entitats adherides

L'Aiguabarreig inaugura les oficines de gestió i informació

Després de deu anys de treball de l'Estació Biològica de l'Aiguabarreig (EBA) i ben bé a cinc anys del Seminari de Gestió que organitzà la ICHN, la confluència del Segre, el Cinca i l'Ebre ha estat dotada d'alguns dels equipaments bàsics que s'havien requerit al llarg d'aquests anys.

D'una banda, la passada tardor va començar a funcionar l'Oficina de Gestió de l'Aiguabarreig i el 2 de febrer d'enguany, dia mundial de les zones humides, el conseller de Medi Ambient de la Generalitat va inaugurar el Centre d'Informació de l'Aiguabarreig. Ambdós equipaments són gestionats per l'EBA i es localitzen a Massalcoreig (Segrià), a la riba del Cinca. Així, en aquests moments, a banda de les

esmentades, la més gran confluència fluvial dels Països Catalans disposa ja de diverses infraestructures que han estat possibles gràcies al Departament de Medi Ambient de la Generalitat, entre les quals hi ha quatre aguats i miradors i dos itineraris amb passerres. D'altra banda, a Mequinensa existeix des del 1993 l'Aula de Natura de l'Aiguabarreig, i ara s'ha començat a senyalitzar la riba de la comarca del Baix Cinca, inclosa dins la ZEPA Aiguabarreig-Matarranya.

Enguany s'ha previst fer noves actuacions que van des d'una illa flotant a l'Ebre, als Tossals d'Almatret, fins a nous itineraris a les riberes d'Almatret i Seròs. ■

Sessió científica sobre invertebrats i medi ambient

El dissabte 15 de febrer va tenir lloc, a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Cervelló, la primera «Sessió científica sobre invertebrats i medi ambient», organitzada per Xavier Jeremías i l'Ajuntament de Cervelló, amb el suport del Museu de Zoologia de Barcelona i la ICHN.

La presentació d'aquest acte, davant d'una nombrosa assistència, poc més d'un centenar de persones, va anar a càrrec de l'alcade-president de Cervelló, Angelino Maestro, i de Xavier Jeremías, Ana Omedes i Francesc Vallhonrat en representació del Museu i de la Institució respectivament.

Inventari Ecològic i Forestal de Catalunya: Regió Forestal VIII. Garrigues, Noguera, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià, Urgell. Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals, UAB, 2003.

Fira dels ocells i la natura

A l'adreça d'Internet www.lookbird.com, trobareu informació sobre la fira comercial i les activitats que es desenvolupen arran d'aquest fira. També trobareu les bases del concurs de fotografia; com participar en el concurs de digiscoping; apuntar-vos al'equip de la marató ornitològica i descarregar-vos els fulls de participació.

Per a més informació, adreceu-vos a Lluís Gustamante, al telèfon 636 442 966; o l'adreça electrònica: lgustamante@worldonline.es

Revista *Natureleza salvaje*, núm. 1. Per a més informació, es pot consultar l'adreça d'Internet <http://www.ivpsociety.com>

Es van presentar catorze comunicacions, en dos grups, sobre els lepidòpters, els coleòpters, els llimacs i els mol·luscs. Els temes tractats van ser: els sistemàtics, la teratologia dels invertebrats, la metodologia i les

La cloenda de la sessió va anar a càrrec de Xavier Jeremías, que va agrair als ponents i als assistents la bona acollida d'aquest acte, i a l'Ajuntament de Cervelló, en la persona del seu alcalde, la dedicació i l'ajut

trampes de captura de coleòpters i lepidòpters, els invertebrats com a bioindicadors de la salut del sòl, els de plagues i sobre la protecció legal dels invertebrats a Catalunya.

esmerçats. Cal recordar que, recentment, aquesta alcaldia va dedicar un carrer de Cervelló a una papallona: la *Saturnia pyri*. ■

III Trobada sobre Invertebrats de Zones Humides

El 10 de maig de 2003, a les 10 del matí, tindrà lloc la III Trobada sobre Invertebrats de Zones Humides, organitzada conjuntament per la Societat Catalana de Lepidopterologia, l'Associació d'Amics del Museu de Zoologia i la Reserva Natural de Sebes. En aquesta edició, es disposa de la col·laboració de la Reserva Natural de Sebes (Flix, Ribera d'Ebre), on se celebrarà la sessió a la sala d'actes del Mas del Director. Els qui no heu conegut encara aquesta Reserva, podreu tenir l'oportunitat de fer-ho i admirar les condicions excepcionals que ofereix aquesta zona pel que fa als sistemes naturals relacionats amb el riu Ebre.

Els qui estigueu interessats a participar-hi, presentant una comunicació, envieu, abans del 25 d'abril, la sol·licitud de participació, en què hi heu de fer constar el vostre nom i cognoms, si presentareu alguna comunicació o no i, en el cas que en presenteu una, si la il·lustrareu amb diapositives o amb transparències. S'ha de trametre a la SCL (Apartat de correus 35049. 08080 Barcelona), o bé a l'AAMZB (passeig Picasso, s/n. 08003 Barcelona), fent constar en el sobre «Trobada Zones Humides». Per a qualsevol aclariment podeu dirigir-vos a Francesc Vallhonrat, al telèfon 932 327 468, o bé a l'adreça electrònica mcoll127@xtec.pie.es ■

I Jornades d'animació científica entre investigadors i comunicadors: La biodiversitat

Del 24 al 26 de març de 2003, a la residència d'investigadors CSIC - Generalitat de Catalunya (c. Egipcíacques, 5-9).

Coordina: Observatori Científic de la Ciutat Mediterrània. Per a més informació, consulteu l'adreça d'Internet: <http://www.bcn.es/medciencies>.

Activitats d'altres entitats

Secció Europea de la Societat per a la Biologia de la Conservació

La Societat per a la Biologia de la Conservació (Society for Conservation Biology, SCB) é àmpliament coneguda pel seu prestigi internacional i, sobretot, per les publicacions que fa, entre les quals destaquen les revistes *Conservation Biology* i *Conservation in Practice*. És una societat científica d'abast mundial que, malgrat tot, pel seu origen i per l'origen dels membres que la formen, estava centrada als Estats Units. Durant l'any 2002, però, s'ha iniciat un procés de descentralització per mitjà de la creació de seccions territorials constituïdes pels membres dels diferents territoris (de moment, Àfrica, Amèrica austral i neotropical, Australàsia, Europa i Amèrica del Nord).

En aquesta primera fase, s'ha escollit una primera junta de la Secció Europea de dotze membres (amb un màxim de dos per cada país) amb la funció de preparar l'organització de la secció i la redacció dels estatuts. Després d'una primera trobada durant el congrés anual de la SCB a Canterbury, a la Gran Bretanya (el primer celebrat fora dels Estats Units), al mes d'octubre de 2002 es van aprovar els estatuts, i hi ha prevista una altra reunió a Alemanya a principi de 2003 per impulsar definitivament el llançament de la Secció Europea.

La missió de la Secció Europea de la Societat per a la Biologia de la Conservació és la

(Continua)

promoció d'aquesta disciplina científica i la seva aplicació en la conservació efectiva de la diversitat biològica a Europa. Els principals objectius de la Secció són els següents:

- Incrementar el coneixement i la comprensió dels temes de conservació a Europa.
- Reforçar la investigació de la biologia de la conservació i reforçar-ne l'aplicació a Europa.
- Defensar la diversitat biològica i oferir i promoure la supervisió científica en l'avaluació d'estratègies de conservació.
- Desenvolupar, promoure i facilitar xarxes de comunicació i de col·laboració entre membres de la SCB i altres investigadors, gestors, agències governamentals i organitzacions no governamentals a Europa i al món.

S'ha previst l'organització d'una reunió anual de la Secció Europea, així com congressos, publicacions, etc., i la coordinació amb altres iniciatives organitzades als

diferents països europeus. D'altra banda, el **17e Meeting** de la SCB està previst que es faci del 28 de juny de 2003 al 2 de juliol de 2003 a Duluth, Minnesota (EUA), a la regió dels Grans Llacs, i tractarà de la conservació de les interaccions entre el medi terrestre i el medi aquàtic.

Per a més informació sobre aquest congrés, i per a inscriure's a la Secció Europea de la SCB o als serveis que ofereix (organització, publicacions, contingut de revistes, premis, activitats, ofertes de treball, formació, etc.), es pot consultar l'adreça d'Internet: <http://www.conservationbiology.org>

Per obtenir més informació sobre oportunitats professionals, política i educació sobre conservació de la biodiversitat a Europa, s'ha creat una llista de distribució que es pot consultar a l'adreça d'Internet http://www.yahogroups.com/group/euro_cons_bio o subscriure-s'hi trametent un missatge sense cap text a l'adreça electrònica euro_cons_bio_subscribe@yahoo.com. ■

Premis per a estudiants

Enguany, s'han presentat al Premi per a estudiants de la Institució Catalana d'Història Natural, els treballs següents:

- Ratio d'expansió de la formiga argentina (*Linepithema humile*, Mayr) en una àrea mediterrània, de David Casellas i Fabrellas
- Estudi de la variabilitat genètica del DNA mitocondrial de llúdrigues ibèriques i d'altres poblacions europees, emmarcat dins el «Projecte Llúdriga», d'Aïnhua Ferrando Lebraud
- El gènere «*Smittium*»: Un exemple de la diversitat de tricomícets harpel·lals associats amb larves d'insectes aquàtics, de Laia Guardia Valle

- Efectes de la formiga argentina, «*Linepithema humile*» Mayr, sobre el procés de dispersió de plantes mirmeccòres mediterrànies, de Jordi Oliveras Huix
- Evolució de la vegetació en un paisatge rural de muntanya: sud del massís de Madres i el Mont Coronat, Prineus orientals (1953-2000), Núria Roura i Pascual

Un cop els membres del jurat hagin emès el veredict, el Consell Directiu de la Institució, el comunicarà al responsable del treball premiat. L'acte de lliurament de premis tindrà lloc el dia 24 d'abril de 2003, a l'Institut d'Estudis Catalans. ■

Recull de legislació

Recursos hídrics

Edicte de 7 de febrer de 2003, pel qual es dóna publicitat a l'Acord de 6 de febrer de 2003, que aprova la declaració provisional de sobreexplotació de l'aquífer de l'al·luvial de la Tordera mitjana i dels aquífers de la baixa Tordera. DOGC núm. 3819 d'11 de febrer de 2003.

Edicte de 14 de gener de 2003, pel qual es dóna publicitat a l'Acord de 12 de desembre de 2002, pel qual s'aprova la delimitació de l'aquífer al·luvial de la riera d'Arbúcies i s'estableix el règim d'explotació dels aquífers de la riera d'Arbúcies, de la riera de Santa Coloma i de l'Alt Maresme. DOGC núm. 3825 d'19 de febrer de 2003.

Espais naturals protegits

Anunci d'informació pública del Projecte de decret de modificació del Decret 82/1994, de 22 de febrer, pel qual s'aprova el Pla especial de la Zona Volcànica de la Garrotxa, pel que fa a la delimitació interna de l'espai en el municipi d'Olot. DOGC núm. 3806 de 23 de gener de 2003.

Decret 23/2003, de 21 de gener, pel qual s'inclou l'espai Castell-Cap Roig en el Pla d'espais d'interès natural, aprovat pel decret 328/1992, de 14 de desembre, i es modifiquen els límits de l'espai Muntanyes de Begur. DOGC núm. 3810 de 29 de gener de 2003.

III Simposi Internacional d'Espais Naturals i Rurals en Àrees Metropolitanas i Periurbanas.

Els sistema d'espais lliures en l'articulació de les àrees metropolitanas Palau de Congressos de Barcelona 26,27 i 28 de Març 2003

Participants

El Simposi es dirigeix als gestors d'espais naturals periurbans, als representants tècnics i polítics de l'esfera local i regional de ciutats, als planificadors del territori, i als tècnics vinculats a l'estudi i la gestió del territori i els recursos naturals i paisatgístics. És prevista l'assistència d'unes 300 persones

Inscripcions:

Elena Argelich
Tel: 935 069 693
Fax: 932 234 649
A/e: urbal@amb.es

Informació:

Teresa Pastor
Tel: 932 800 672
Fax: 932 806 074
A/I: www.fedenatur.org
A/e: fedenatur@amb.es

Organitzat per la Federació Europea de Espacios Naturales y Rurales Metropolitanos y Periurbanos, la Diputació Barcelona, xarxa de municipis, el Consorci del Parc de Collserola, i l'Àrea Metropolitana de Barcelona Mancomunitat de Municipis

XIII Sessió conjunta d'entomologia ICHN-SCL

Enguany és previst de celebrar la XIII Sessió conjunta d'entomologia ICHN-SCL. Aquesta sessió biennal va dirigida a tots els entomòlegs i permet de posar-nos al dia dels últims treballs que es fan en l'estudi dels insectes.

Tot i que més endavant us enviarem la convocatòria, us avancem que aquesta sessió tindrà lloc el 22 de novembre de 2003. Des d'ara animem als interessats a participar-hi a preparar les seves comunicacions.

Les actes de la sessió anterior estan en fase avançada de publicació i esperem que puguin sortir abans de la propera reunió.

Amb el suport de

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

fundada el 1899

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Resolució MAB/170/2003, de 15 de gener, per la qual s'aprova inicialment el Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural del Cap de Creus, als termes municipals de Cadaqués, Llançà, Palau-saverdera, Pau, el Port de la Selva, Roses, la Selva de Mar i Vilajuïga. DOGC núm. 3815 de 5 de febrer de 2003.

Decret 39/2003, de 4 de febrer, pel qual s'aprova el Pla rector d'ús i gestió del Parc Nacional d'Aiguestortes i Estany de Sant Maurici. DOGC núm. 3825 de 19 de febrer de 2003. ■

Agenda

Assemblea General

Dimarts 25 de març de 2003, a les set de la tarda, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.

Sessions científiques

Dimecres 19 de març, a les set de la tarda, a l'Aula Magna de la Facultat de Ciències, de la Universitat de Girona.

Avifauna forestal pirinenca amenaçada. La gestió forestal com a eina de conservació, per Raimon Mariné, biòleg, Muga. Estudis Forestals.

Dijous 24 d'abril, a les set de la tarda, a la Sala Pere Coromines de l'IEC.

Insularitat i preservació d'espècies. El cas del ferreret, per Álvaro Roman, biòleg, Associació per a la Recuperació del Ferreret.

Dijous 15 de maig, a les set de la tarda, a la Universitat de Vic.

Ecologia i dinàmica poblacional dels ocells carronyaires a Catalunya: el trencalòs com a model i exemple, per Antoni Margalida, naturalista, Grup d'Estudis i Protecció del Trencalòs.

Cursos naturalistes

7, 8 i 9 de març de 2003. **Introducció al coneixement de les zones humides**, VICENT SANSANO, biòleg

Informació i preinscripció

Casal Jaume I. Carrer de Sant Jordi, 2. 03203 Elx. De dilluns a divendres, de 19.30 a 21.30 h. Demaneu per Agustí Agulló. Tel.: 966 222 488

5 i 6 d'abril de 2003. **Els peixos dels rius mediterranis, sistemes d'estudi i propostes per a la gestió sostenible**, per FREDERIC CASALS, Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària, UdL

Informació i preinscripció

Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis. Carrer d'Enric Delaris, 7. 08560 Manlleu. De dilluns a divendres, de 8 a 15 h, i els dimarts, també, de 16.30 a 19.30 h. Demaneu per Ester Solà. Tel.: 938 515 022 / 938 513 711; fax: 938 515 025.

A/e: ordeixrm@manlleu.diba.es

17 i 18 de maig de 2003. **Flora i vegetació dels Prepirineus centrals catalans**, per JOSEP ANTONI CONESA, Departament d'Hortofructicultura, Botànica i Jardineria, UdL

Informació i preinscripció

Centre d'Interpretació de la Mitjana. Carrer de Ramon Argilés, 35. 25005 Lleida. Demaneu per Elisenda Pardell. Tel.: 973 230 738; fax: 973 225 318. A/e: cea@paeria.es

Recordeu

Horari d'atenció als socis de la ICHN

Dilluns i dimecres de 10.30 a 19 h. Dimarts, dijous i divendres de 9 a 17.30 h.

Adreça electrònica: ichn@iecat.net. Adreça d'Internet: <http://www.iecat.net/ichn>

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIER:

Josep Lluís Àlvarez, Jordi Baucells, Cèsar Blanché, Jordi Domingo, Guillem Chacón, Josep Germain, Josep M. Mallarach, Albert Masó, Lluís Paluzié, Andreu Salvat, i Josep Vila.